

Cirilova knjigarna

v Mariboru

priporoča gg. duhovnikom:

Dr. Joseph Penz: Kinder-Ansprachen, kart. Din 40.—

Weingartner: Kurze Katechismuspredigten, kart. Din 32.—

Alfons Heun: Altar und Leben, kart. Din 32.—

Keller: Salve Regina, Muttergottespredigten, kart. Din 54.—

Dr. Adalbert Brenninkmeyer: Stunden der Einkehr, kart. Din 30.—

Schnettler: Christus und die Rätsel des Lebens, broš. Din 100.—

Nikolussi: Volksskanzel-Skizzen und Material für Sonn- und Festtagspredigten, kart. Din 56.—

Coodier: Jezus Christus als Mensch unter Menschen, kart. Din 100.—

vitje prapora »Podmladka Jadranske Straže« na ljudski šoli, se je zbralo veliko ljudi iz bližnjih in daljnjih krajev. Gasilci so v uniformah prisostvovali temu slovesnemu razvijanju prapora pod vodstvom svojega poveljnika g. Stefana Gjerkeča, poštarja v Turnišču. Zastavo je blagoslovil vlč. g. dekan Ivan Jerič, ki je imel tudi krasen nagovor na šolsko mladino. Prišlo je tudi veliko ljudi iz Lendave, med njimi zastopniki civilnih in prosvetnih oblasti, med drugimi g. dr. Kartin, srezki načelnik lendavskega sreza, g. Mikuž, šolski nadzornik, g. dr. Peterlin Makso, notar, g. Peternel, šolski upravitelj dugoveške ljudske šole. Gospod Peternel je v krasnih in vzvišenih besedah predložil našim šolarjem lepo Jadransko morje. Med drugim je omenil svoje veliko veselje, da je prav podmladek Jadranske Straže v Turnišču stopil na čelo vseh stražarjev v našem srezu s tem, da je kot prvi razvil prapor,

ki naj vedno gori v srcih mladine kot živa iskra za obrambo našega lepega in prelestnega Jadranskega morja. Zastavi sta kumovala g. Josip Rous, trgovec v Turnišču, in gospa Litropova, soproga našega priljubljenega občinskega predsednika g. št. Litropa. Kot zastavonoša je fungiral učitelj g. A. Babič. Z lepimi in iskrenimi besedami se je zahvalil na koncu slovesnosti g. Štefan Litrop, predsednik turniške občine, vsem zastopnikom civilne in prosvetne oblasti za udeležbo na tej lepi proslavi, posebno pa še vlč. g. dekanu Ivanu Jeriču, da je z aktom blagoslovitve vtil našim šolarjem in ljudstvu tako velika domoljubna čustva in zanimanje za naše lepo morje, za divno Adrijo. Po govoru g. Litropa je bila slovesnost zaključena in so se vsi udeleženci razšli veselih src na svoje domove. Šolski mladini in njenemu delavnemu čiteltstvu iskreno čestitamo k temu lepemu prazniku, ki so nam ga pripravili! Upajmo, da bodo kmalu tudi še druge šole sledile vzgledu naših podmladkarjev Jadranske Straže. Ob tej priliki bi pa še sprožili le eno zelo važno misel: Ali ne bi bilo mogoče že za drugo leto organizirati velik izlet naših podmladkarjev na Jadransko morje? S tem bi ne samo povzdignili smisel za delo Jadranske Straže, temveč bi tudi v mladini zbudili veliko spoštovanje in ljubezen do naše lepe in mile domovine. Prosimo šolska upraviteljstva, da začnejo o tem razmišljati! — Kruta smrt je zopet upihnila eno mlado življenje. Sedaj je posegla po mladi ženi in materi in jo vzela razlemu otroku in žalujočemu soprogu. Zelko Marija, po domače Petrekova, se je poročila komaj pred 16 meseci. Kmalu po rojstvu otroka je začela bolehati za jetiko. Iskala je pomoči pri zdravnikih, celo na Golniku je bila, toda pomoči ni bilo več. Počasi je hiral in po šestih mesecih težke in mučne bolezni za vedno zatislila svoje trudne oči. Pogreba, ki se je vršil dne 12. junija popoldne, se je udeležilo veliko število ljudi, ki so vsi žalostno hodili za pogrebom. Pokojni Mici naj poplača Vsemogočen njeno veliko trpljenje v boleznih in naj ji sveti večna luč! Žalujočemu soprogu in materi pokojnice naše iskreno sožalje!

Lendava. G. Janez Lenček, občinski tajnik lendavske občine, je močno zbolel. Bil je v

Ormožu in ko se je vračal z vlakom domov, so ga prijele močne bolečine. Takoj po prihodu v Lendavo je iskal zdravniško pomoč pri g. dr. Lipnjaku. Toda pomagati mu ni mogel. Pač pa je g. dr. Lipnjak prepeljal z avtom g. Lenčka v Čakovec v bolnico, kjer so mu v zadnjem trenutku pomagali, da ni podlegel bolezni. Upanje je, da bo g. Lenček kmalu zapustil bolnico, kar mu prav iz srca želijo vsi njegovi znanci in prijatelji, saj je po svojem humorju in družabnosti v par mesecih, kar slušbuje v Lendavi, postal vsesplošno zelo priljubljen.

Naše vasi in prenočišča. Če že hočemo govoriti o tem, kar mislim pod naslovom, moramo priznati, da ima naš lendavski srez samo v dveh občinah sobe za tujce in sicer v Lendavi in v Beltincih. Vsekakor se večkrat zgodi, da pride več ljudi in na žalost morajo potem, namesto da bi ostali, kjer se mudijo, oditi kam drugam. Zato bi bilo zelo nujno, da se otvorijo v par mestih, kakor v Turnišču in Dobrovniku, sobe za tujce, kajti le pod tem pogojem bomo lahko govorili o tujskem prometu in delali propagando za naše kraje od strani izletnikov. Kdor to opazuje, bode sam presodil, da je ta nedostatek treba odpraviti. — Opazovalec.

Polana. Pri nas se je ponesrečil mali otrok, ki je po neprevidnosti padel in bi skoro utonil. Se pravočasno so ga opazili, spravili vodo iz njega in ga rešili.

Na evharistični kongres v Ljubljani gremo dne 28. junija s prvim jutranjim vlakom. S tem vlakom gre tudi godba iz Črensovec. Lepo bi bilo, če bi vsi skupaj potovali. Če pa ima kdo kak vzrok, lahko gre s katerikoli vlakom, stane enako.

Tri nove sv. maše bodo v naši Krajini dne 14. julija t. l. in sicer bodo peli nove sv. maše gg.: Camplin Ivan v Bogojini (pridigar domači g. župnik Hauko), Skraban Janko v Soboti (pridigar g. Šostarec Alojzij, kaplan pri Sv. Trojici), in Zelko Ivan v Črensovcih (pridigar g. Bakan Štefan, župnik v Lendavi).

Širite „Slov. gospodarja!“

več krajih postavljali strelišča in kolikor mi je znano ter sem povzel iz časnikov, so uspehi bili večinoma dobri. Seveda, kjer stoji daleč okrog samo eno strelišče, tam ni mogoče, da bi se pri hudih nevihtah kaj opravilo. Morala bi pač stati taka strelišča v nevarnih, toči podvrženih krajih po tisoč metrov narazen in začeti bi se moralo streljati o pravem času, ko se od daleč sliši prvi grom, četudi nad streliščem še sije solnce.

Veliko bolj ko pri nas so se streljanja oprijeli v Italiji, kjer so zlasti v zgornji Italiji, okoli Vicence, Verone, Benetk itd. v poslednjih dveh letih postavili nad 2000 strelišč. Seveda so to lažje storili kakor pri nas, kjer mora posamezni posestnik vse stroške nositi in smodnik drago plačevati. Na Italijanskem je vlada dajala podpore za napravljanje takih strelišč in v ta namen smodnik prepustila za 13 krajcarjev en kg, pri tem, ko smo ga mi morali plačevati po 45 do 50 krajcarjev.

Kako se na Italijanskem zanimajo za to stvar, je pokazal veliki shod v Kasali, kjer se je dne 8. novembra 1899 zbralo nad 600 udeležencev posvetnega in duhovskega stanu, da so se posvetovali, kako bi

bilo najbolj urediti tako streljanje. Vlada je poslala svojega zastopnika in opetovano zatrdila, da bo podpirala vsako tako podjetje. Prišli so tudi zastopniki sosednih dežel, posebno iz Francoskega, le iz Avstrije, kjer smo vendar prvi začeli s streljanjem, ni bilo nobenega vladnega zastopnika in sta bila navzoča le dva gospoda iz Štajerskega.

Eden od teh gospodov je poročal o štajerskih streliščih, kolikor mu je bilo o tem znano. Povedal je, da imamo na Štajerskem 35 tisoč hektarov vinogradov, na katerih priraste do 800 tisoč hektolitrov vina v vrednosti 7½ milijona goldinarjev. Od teh vinogradov so najbolj toči podvrženi oni v Slovenskih goricah, v radgonskem, ptujskem in ljutomerskem okraju. Odkar so leta 1896 pri Slov. Bistrici postavili strelišča, so jih tudi drugod jeli posnemati in je lani bilo okoli Gradca 13 strelišč, v obližju katerih ni padala toča. Okoli Maribora je že nad 100 strelišč in tu se je leta 1898 zgodilo, da 6. avgusta, ko so preko Pohorja zaporedoma drevile hude nevihte iz jugozapada proti severo-vzhodu, na mnogih streliščih niso streljali zaradi raznih zaprek in je toča tam hudo potolkla. Profesor Prohaska iz Gradca, ki vsako leto

600 zarok

in 32 zakonskih zvez je bilanca belgijske pustolovke Adriene Mac Slean, katero je ugotovila pred kratkim njujorška policija.

Nekaj o japonskih zdravnikih.

Na Japonskem je okrog 50 tisoč zdravnikov. Od teh je pri znan naslov doktorja vsega zdravstva 6600 zdravnikom, 6% vseh japonskih zdravnikov, torej krog 3000, je žensk. Med zdravnicami je le 7 doktoric.

Komaj 1 cm dolga

rdeča gozdna mravlja gradi iz smrekovih ter jelkinih igel in raznega drugega materiala 2 m visoka mravljišča. Njena stavba presega dolžino mravlje 200-krat. V severni Avstra-

Skozi današnje dni ...

Fr. Tanjšek, Št. Andraž.

Težka je naša pot skozi življenje. Vo-di nas skozi morje skrbi in težav, skozi jezero zmot in prevar. Na obzorju se kopičijo grozeči oblaki, od katerih nam preti nevarnost. Vse večja nezadovoljnost vlada v svetu; nezadovoljni smo z današnjim načinom življenja, s sedanjim družabnim redom. Napredujoča kultura ne donša zaželjene sreče, ker se vedno bolj oddaljuje od svoje prave podlage, od narave. Zato pa velja opomin: Nazaj k naravi! Nazaj k preprostosti, nazaj k častitljivim tradicijam našega slovenskega ljudstva!

V prirodi nam pravo veselje življenje krepi! Poglejmo našega kmeta! Ostal je zvest svojim očetom, zvest skozi rodove podedovanim tradicijam. Živi in dela v prirodi; njemu je božja narava vcepila v dušo plemenita čustva; vzgojila mu je ljubezen in spoštovanje do soljudi. Ne pozna sebičnosti in koristolovstva, marveč se do skrajnosti žrtvuje za blagor skupnosti. Niso ga premamile dvomljive dobrine današnje laži-prosvete in kulture, ni ga pokvarilo težko vzdušje mestnih razvad in grehot. Preprost je v obleki in obnašanju, zmeren v jedi in pijači, spremen in ponižen v javnem življenju. Nikdar ni silil v ospredje, nikoli in nikjer ni povzdigoval lastne osebe. Živi edino svojemu domu, vsega se je posvetil svoji zemlji. Z veseljem in ljubeznijo v srcu obdeluje polje in vinograd, v delu išče razvedrila, z delom si utrjuje zdravje in moč. Vso skrb obrača v to, da bi se njegov dom in grunt še lepše razvil, da bi zemlja njemu in drugim dovolj živela dala. Takšen je naš kmet. Priroda ga je s pomočjo božje milosti, ki ji je Evharistija glavni vir, izoblikovala v

nepokvarjen in plemenit značaj ter mu dala čutečo dušo, ki se zaveda, da je vse delo zaman, če ni blagoslova od zgoraj. Četudi je težka pot skozi današnje dni, njemu vendar vdanost z ob-raza žari.

*

Prosvetna zveza v Mariboru. Pripravljalni odbor za ustanovitev društva »Prosvetna zveza v Mariboru« je vložil pri pristojni državni oblasti nova pravila Prosvetne zveze. Banska uprava dravske banovine je zahtevala popra-ve v nekaterih točkah predloženih pravil. Pripravljalni odbor je te poprave izvršil v zahtevanem smislu ter pravila zopet poslal banski upravi, ki pa je prošnjo odbila. — Zoper odločbo bana dr. Puca se vložila pritožba na ministrstvo za notranje posle.

*

DVE VELICASTNI EVHARISTIČNI MANIFESTACIJI NAŠIH FANTOV.

Na dveh lepih in uspešnih fantovskih taborih so pokazali naši fantje svojo zvestobo do katoliških načel in heomajno ljubezen do svete Evharistije. Jasno in določno so izpovedali, da mora biti odslej sv. Rešnje Telo središče in žarišče vsega fantovskega hotenja in mišljenja. Pri Sv. Tomažu nad Vojnikom je bilo zbranih okoli 1000 fantov. V veličastni procesiji se je pomikalo na hrib Sv. Tomaža, kjer so fantje prejšnji dan postavili do 20 metrov visoka mlaja, okoli 600 fantov. Strumne in navdušenja polne so bile fantovske vrste. Čudili smo se, ko smo videli to samozavest in odločen nastop. Na čelu spreveda je svirala trnoveljska godba, za njo pa fantovski prapori. Zunaj na prostem je bil pred cerkvijo postavljen oltar in govorniški oder. Pridigal je zastopnik prevzvišenega nadpastirja mil. g. kanonik dr. Zagar iz Maribora, kateri je tudi daroval sv. mašo, ob asistenci gg. kaplana Pušnjaka in superiorja lazaristov Flisa. Po sv. maši je bilo manifestacijsko zborovanje, katerega je vodil novocerkovski g. dekan Pavel Zagar. Slavnostni govornik je bil g. Mirko Geratič, ki je govoril o življenju s Cerkvijo in

o poglobitvi verskega življenja potom sv. Evharistije. Za njim so še govorili tudi zastopniki fantov iz posameznih župnij in domači župnik gospod Lasbajer. Po končani proslavi so se fantovske vrste zopet strnile v povorke ter z godbo odšle k župni cerkvi, kjer je bil razhod. Binkoštni pondeljek je bil vsekakor za fante iz novocerkovske dekanije, zlasti še za vojniške fante, ki so prevzeli organizacijo prireditve v svoje roke, imeniten dan, ko se je pokazala strnjnost fantov in pa njihova zavednost v najlepši luči. — Na trojiško nedeljo pa so se zbrali fante iz gornjegrajske dekanije v Nazarjih, da tudi oni povdarijo ljubezen do Evharističnega Kralja. Nad 600 fantov se je zbralo iz cele dekanije.

Lepo je bilo videti fante, ko so šli v procesiji, med petjem lavretanskih litanij, med slovesnim zvonenjem in pokanjem topičev v cerkev Matere božje. Pridigo je imel kaplan Nace Paluc iz Ljubnega. Sv. mašo je daroval ob asistenci p. Konstantina in kaplana Paluca domači župnik p. Kerubin Tušek. Med mašo so dovršeno peli moški zbori savpevskega okrožja pod vodstvom organista iz Mozirja. Po maši se je do 1000 glava množica strnila pred cerkvijo. Zborovanje je otvoril tajnik dekanijskega vodstva Miklič ter podal besedo podpredsedniku škofijskega vodstva FKA Mirku Geratiču iz Maribora, ki je govoril o sv. Evharistiji kot najuspešnejšem sredstvu za poglobitev verskega življenja. Za njim je govoril akademik Ciril Zebot o delu mladine v Katoliški akciji. Zborovanje sta pozdravila še kaplan Paluc in zastopnik sm hel-ekih fantov. S pesmijo »Povsod Boga« se je ta manifestacija končala. — Popoldne pa so še imeli svojo evharistično slavnost mozirski fantje. Postavili so 12 m visok evharistični križ, ki se ponosno dviga na Brecljevem hribu nad Mozirjem. Križ je blagoslovil domači gospod župnik Krošelj ob asistenci p. Konstantina. Po govoru domačega gospoda župnika sta še govorila akademik Ciril Zebot in Mirko Geratič. Gornjesavinjska in Zadrebka dolina se je tako dostojno pripravila na evharistični kongres. Dal Bog, da bi ta zborovanja obročila trajen uspeh ter vso moško mladino združila okrog evharističnega oltarja!

liji naletimo na stavbe termitov (posebna vrsta mravelj), ki so visoke 7 m, graditelj pa je dolg 3 mm. Ob reki Kongo v Afriki so termitске stavbe, ki segajo v višino 12 m, zidarji teh gradov so dolgi 5 mm.

Stare natakariče.

V mestu Broumov na Čehoslovaškem je izšla naredba, po kateri morajo biti stare natakariče najmanj 50 let.

Znameniti egipčanski labirint.

katerega so prištevati v starodavnih časih k sedmim svetovnim čudesom, je bil neke vrste tempeljska stavba z 27 dvorišč. Starogrški zgodovinar Herodot opisuje ta labirint in pravi, da je ob-

zbira vsa poročila o nevihtah, je priznal, da sta omenjeni dan popoldne dve silno hudi nevihti hiteli čez Visovlje in Slov. Bistrico in na svojem potu povsod sipali točo, le tukaj ne, kjer smo pridno in neprenehoma streljali. Tu moram opozarjati, da ob viharjih dnevih, kar je gotovo že vsak opazil, za prvo nevihto prihaja druga in tretja in še več, torej se ne sme po odbiti prvi nevarnosti ponehati s streljanjem. Dne 24. julija 1899 sem od 7. ure zjutraj do polnoči naštel 12 neviht in smo morali skoraj ves čas streljati. — V ptujskem okraju je kakih 60 strelišč, okoli Radgone 30, koliko v drugih krajih, poročevalec ni izvedel. Iz vseh krajev pa, kjer so strelišča, se mu je naznanjalo, da jih toča ni zadela.

Potem so poročali Italijani iz raznih krajev, da je okoli Beneškega 740, po Lombardiji 570, v Piemontu 440 strelišč, pa tudi drugod po zgornji Italiji jih je več sto. Vsi brez izjeme so priznali, da so se s streljanjem ubranili toče. Shod je potem izrekel, da so uspehi streljanja proti toči tako ugodni, da se bo tem potom moglo zabraniti vsako točo. Toda topiči ali možnarji ne smejo biti premajhni in tudi železna cev, skozi katero se strelja, ne sme biti prekratka.

2. Kaj pravijo učenjaki.

Gotovo čudno, da, neverjetno je, da tisti učenjaki, ki so nalašč za to nastavljeni, da opazujejo vremenske izpremembe, še zdaj prav ne vedo, zakaj in kako se dela toča v oblakih. Eni pripisujejo to silnemu viharju, ki nad oblaki drvi in povzroča, da vodne kapljice, iz katerih obstoje oblaki, shlape, pri čemur toliko toplote porabijo, da nastane mrz pod ničlo termometra. Torej zmrznejo kapljice v oblakih, ležečih pod viharjem, in padajo kot toča na zemljo. Drugi menijo, da povzročajo točo električni toki; tretji trdijo, da pri toči stoje najvišji oblaki tako visoko (3000—6000 m), da so kapljice v njih že zmrznjene, sicer le drobne, ko pšeno. Kadar pa to pšeno začne padati, zmrzuje v spodnjih oblakih zmiraj več vode okoli teh zrn in pade več ali manj debela toča. Da bi oblaki pri nevihtah res stali tako visoko, temu moramo oporekati. Kdor je kedaj stal na kaki višji gori, le 1500—2000 m visoki, in je slučajno videl, kako pod njegovimi nogami razsaja nevihta, bo priznal, da so najnevarnejši oblaki le 800—1500 m visoko.

Jaz vidim n. pr. od svoje hiše Konjiške gore in Boč nad Poljčanami ter sem se dostikrat prepričal,